

Regeringen ger Statens Medieråd ett uppdrag att identifiera och ta fram metoder för att motverka rasism, dvs. fientlighet och hatbrott på nätet

Av Åsa Morberg, docent i didaktik, Strömstad Akademi

Det här beslutet framstår som ett underkännande av skolväsendet och dess företrädare, som inte syns behärska detta område att motverka rasism. Det redovisas inte hur staten tagit fram informationen om skolväsendets möjligheter att klara detta uppdrag.

När man studerar den nya lärarutbildningsutredningen så borde detta område i så fall ha lyfts fram tydligt och klart och dessutom åtgärdats i det kommande nya lärarutbildningsprogrammet. Istället går regeringen nu ut och uppdrar åt annan s.k. expertis att informera de professionella om metoder. Vem besitter då expertisen när det gäller undervisningen om rasism? Inte skolväsendet och dess företrädare?

Statens medieråd ska nu studera forskning och andra studier och dessutom beakta den lagstiftning som finns och identifiera metoder som kan motverka rasism. Skolans professionella lärare har annars som huvuduppgift att svara för metoder för undervisning och lärande. Myndigheten ska sammanställa och nationellt sprida metoder som motverkar rasism. Statens medieråd ska vidare särskilt beakta metodernas användbarhet i de identifierade målgruppernas egen verksamhet. Jämställdhetsperspektivet ska beaktas i genomförandet. Hur ska de professionellas kunskaper och vetande användas?

En rad samverkanspartners listas för statens medieråd, och de ska samverka med Barnombudsmannen, Forum för levande historia och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Skolverket, civilsamhällets organisationer och andra berörda aktörer. Universitet och högskolor ska dessutom vara en samtalspartner, inte en medverkande i arbetet.

Regeringen skriver om skälen för detta i en promemoria (2021-04-22 A2021/00972) som är synnerligen läsvärd och tänkvärd. Skälet är att andelen anmälningar 2016 och 2018 har nära nog fördubblats. Statens medieråd har upptäckt att majoriteten av dem som är utsatta för nätmobbning är samtidigt utsatta för mobbning i skolan.

Det finns också en tendens att vissa grupper är mera utsatta än andra, exempelvis unga med annan etnicitet än där man bor. Statens medieråd ska studera, den som är utsatt, den som förstärker och den som försvarar. Det är en bredare ansats än vad som studerats tidigare.

Kunskapen om vilket agerande som förstärker eller försvagar rasism och olika former av hat är otillräcklig. Olika former av interventioner kan motverka nätmobbning. Samtidigt saknas kunskap och analys om vilka metoder som ger bäst positiv effekt för att motverka och minska förekomsten nätmobbning. Det saknas kunskap och analys om vilka metoder kan motverka och minska förekomsten av rasism och liknande former av fientlighet på nätet mot och mellan barn och unga.

Det här sättet att agera från staten är symptomatiskt. Ett problem som upptäckts i skolan och som egentligen skall åtgärdas i skolan av huvudmännen och de professionella, enligt vårt rådande styrsystem, åtgärdas av staten över huvudet på skolväsendets huvudmän och professionella. Det här kan ses som ett tecken på att staten håller på att ta kommandot över skolans styrning. Tecknen tyder på att vi är på väg mot statligt huvudmannaskap.

Det här uppdraget borde ha tagit sin början i skolväsendet. Att staten lyfter bort uppdraget från skolväsendet är ett underkännande av skolväsendets huvudmän och skolans professionella lärare. Att skolväsendet ska samarbeta nära med myndigheter och andra kunskapsproducenter är självklart.